



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašiny a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **G. S.**, zastoupeného JUDr. Ervínem Perthenem, advokátem, se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 60 Az 105/2004 – 70, ze dne 9. 9. 2005,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2493/VL-07-04-2003, ze dne 23. 6. 2003. Rozhodnutím správního orgánu byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud dospěl k závěru, že si žalovaný opatřil pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žádosti stěžovatele dostatečné podklady. Skutečnosti sdělené stěžovatelem pak svědčí jednoznačně o tom, že stěžovatel neopustil vlast z důvodů pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Jako jediný důvod své žádosti uvedl stěžovatel problémy s obchodním partnerem, se kterým se nedohodl ohledně prodeje zboží. Stěžovatel se neobrátil na kompetentní orgány ve vlasti, odcestoval do ČR

a do azylového řízení vstoupil teprve poté, co se v souvislosti s trestním řízením dozvěděl o svém možném vyhoštění. Jednání soukromých osob, které stěžovateli vyhrožovaly, nebylo motivováno důvody relevantními z hlediska ust. § 12 zákona o azylu, nýbrž výhradně získáním finančních prostředků. Co se týká náležitostí správního rozhodnutí, konkrétně absence podpisu ředitele odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, PhDr. T. H., stěžovatel v žalobě tuto nenamítal. Vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, vysloveného ve zrušovacím rozsudku ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. 2 Azs 5/2004, krajský soud nicméně zjistil, že osobou oprávněnou podepisovat rozhodnutí v rámci správního řízení o udělení azylu je PhDr. H., že napadené rozhodnutí bylo vydáno s jeho vědomím a je projevem vůle správního orgánu (prohlášení PhDr. H. ze dne 16. 8. 2004). Žalovaný rovněž doložil originál rozhodnutí ze dne 23. 6. 2003, který je opatřen podpisem PhDr. H.. Z uvedených důvodů Krajský soud v Ostravě v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ostravě z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že splňuje podmínky ust. § 12 zákona o azylu, neboť má odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu písm. b) cit. ust. Naplněn je v jeho případě rovněž zákonný pojem pronásledování, neboť vyhrožování ze strany Arménců v souvislosti s vymáháním peněz probíhalo opakovaně a stěžovateli nebyla ze strany státních orgánů poskytnuta ochrana. Naopak, jednání těchto osob bylo ukrajinskými úřady trpěno. V případě stěžovatele jsou nakonec dány i azylově relevantní důvody pronásledování, jelikož stěžovatel náleží k sociální skupině lidí, kteří nemají vliv, moc či známé ve státní správě, tedy mezi lidi, nad kterými nikdo nedrží ochrannou ruku. Stěžovateli bylo v zemi původu vyhrožováno právě pro příslušnost k uvedené sociální skupině.

Ani po provedeném doplnění dokazování nelze mít podle stěžovatele za rozptýlené pochybnosti o tom, zda oprávněná osoba měla v době vyhotovení napadeného rozhodnutí vědomost o jeho vydání či nikoli. Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodnutí žalovaného bylo vyhotoveno osobou, která je na rozhodnutí podepsána pod odrážkou „za správnost“ nikoliv v Praze, jak je uvedeno v záhlaví rozhodnutí, nýbrž v příslušném azylovém středisku, a následně bylo doručeno stěžovateli, aniž by bylo mezi tím zasláno do Prahy, kde by jej stvrdil svým podpisem PhDr. H., ředitel odboru azylové a migrační politiky jako osoba oprávněná. Ve chvíli, kdy bylo rozhodnutí doručeno účastníku řízení, nebylo proto ještě podepsáno oprávněnou osobou, a správní orgán tak v rozhodné době dosud neprojevil svou vůli řádným a dostatečným způsobem. Dle názoru stěžovatele je takové rozhodnutí nicotné, přičemž tuto jeho vlastnost nemůže zhojit ani skutečnost, že se oprávněná osoba následně s rozhodnutím seznámí a jedno vyhotovení opatří svým podpisem.

Kasační stížností napadený rozsudek trpí podle stěžovatele i vadou spočívající v absenci rozhodnutí o nákladech předcházejícího řízení o kasační stížnosti, k jehož učinění byl dle zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu krajský soud povinen.

Stěžovatel proto žádá Nejvyšší správní soud, aby rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti.

Správní orgán ve svém vyjádření ze dne 8. 12. 2005 popřel oprávněnost námitek kasační stížností vznesených. Má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti proto odkazuje

na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele a na vydané rozhodnutí. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu uplatněných stížných bodů, avšak dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního a soudního spisu přitom zjistil tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Stěžovatel podal žádost o udělení azylu dne 25. 5. 2003. Jako důvod uvedl, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože má problémy s obchodními partnery – Armény, kteří v roce 1993, kdy byl majitelem obchodní zprostředkovatelské firmy, po něm chtěli, aby v obchodě prodal zboží v hodnotě asi 20 000 amerických dolarů s proslou záruční lhůtou. Toto stěžovatel odmítl a jmenovaní po něm požadovali náhradu za ušlý zisk, vyhrožovali jemu i jeho bratrům. Stejný důvod uvedl pak stěžovatel i ve svém podání ze dne 2. 6. 2003 a v pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu na území ČR, který byl se stěžovatelem sepsán v přijímacím středisku V. L. dne 7. 6. 2003. Při tomto pohovoru stěžovatel dále uvedl, že důvodem pro podání žádosti o azyl byla skutečnost, že mu hrozila deportace, neboť byl v ČR vyšetřován pro trestný čin. Stěžovatel zároveň potvrdil, že se zmínil o všech příčinách žádosti o azyl.

Žalobu proti správnímu rozhodnutí krajský soud jako nedůvodnou zamítl rozsudkem ze dne 30. 9. 2003, č. j. 24 Az 1649/2003 – 18. Stěžovatel podle krajského soudu neopustil Ukrajinu z důvodů pronásledování za uplatnění politických práv a svobod nebo z důvodů rasy náboženství nebo politického přesvědčení. Stěžovateli rovněž v případě návratu na Ukrajinu nehrozí žádné sankce za to, že požádal v jiné zemi o udělení azylu. Krajský soud se proto ztotožnil s právním posouzením stěžovatelovy žádosti o udělení azylu tak, jak je provedl správní orgán.

K podané kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu v Ostravě zrušil (rozsudek ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. 2 Azs 5/2004). Krajský soud se dle jeho názoru nezabýval absencí jedné z náležitostí správního rozhodnutí, jež jsou uvedeny v ust. § 47 odst. 5 správního řádu, a to podpisu oprávněné osoby. Tento podpis na správním rozhodnutí chyběl a uveden byl zde pouze podpis „za správnost“. Uvedenou vadu pak samu o sobě sice nelze považovat za natolik intenzivní, aby založila přímo nicotnost správního rozhodnutí, za nicotné by nicméně toto rozhodnutí mohlo být považováno tehdy, kdyby se posléze ukázalo, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že rozhodnutí bylo vydáno zcela bez vědomí oprávněné osoby. Nejvyšší správní soud proto uložil krajskému soudu došetřit, zda pracovnice OAMP MV ČR J. R. je podle organizačního řádu či jiné vnitřní normy oprávněna podepisovat správní rozhodnutí za ředitele uvedeného odboru PhDr. T. H.. V případě, že tomu tak není, pak doložit vyjádření jmenovaného, zda rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 6. 2003, č. j. OAM-2493/VL-07-04-2003 bylo vydáno s jeho vědomím a je projevem vůle tohoto správního orgánu, a podle výsledku doplněného dokazování poté o věci znovu rozhodnout. Současně krajskému soudu uložil rozhodnout i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Novým rozhodnutím Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl, jak bylo uvedeno výše.

O stížných námitkách uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] spatřuje stěžovatel v dle jeho názoru chybné aplikaci ust. § 12 zákona o azylu. Tato námitka není důvodná. Naopak, je třeba přisvědčit krajskému soudu, že azylově relevantní důvody pronásledování stěžovatele v daném případě skutečně chybí. Stěžovatel měl v zemi původu potíže s obchodními partnery, jejichž aktivity lze označit za kriminální, tyto však nebyly motivovány stěžovatelovou rasou, náboženstvím, národností ani příslušností k určité sociální skupině, jak tvrdí stěžovatel. Za sociální skupinu ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu je totiž nutno považovat *společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může ČR poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám. Za sociální skupinu proto nemůže být považována skupina lidí, kteří nemají v daném státě vliv, a to zejména proto, že se nejedná o objektivní ověřitelnou skutečnost, ale o pocit, jímž v určité fázi svého života může trpět takřka jakýkoli člověk v jakékoli reálně existující společnosti* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 – 48, www.nssoud.cz).

I v případě, že by bylo lze posoudit jednání uvedených soukromých osob jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu, tudíž v případě stěžovatele stále chybí azylově relevantní důvod takového pronásledování, pro rozhodnutí o udělení azylu zákonem vyžadovaný. Právní posouzení předmětné otázky krajským soudem je proto zcela správné a důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není naplněn.

Co se týká námitky trvajících pochybností ohledně autenticity správního rozhodnutí [tj. důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], je kasační stížnost v tomto ohledu nepřipustná ve smyslu ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., neboť brojí proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, aniž by v ní stěžovatel současně namítal, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. (Tato skutečnost je ostatně dostatečně vyvrácena obsahem soudního spisu.)

Naplněn nakonec není ani důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající podle stěžovatele v absenci výroku o nákladech řízení o kasační stížnosti, k němuž byl krajský soud zavázán zrušovacím rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Krajský soud žalobu stěžovatele zamítl a v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. náklady účastníkům nepřiznal, protože žalobce nebyl ve řízení úspěšný a žalovaný náklady řízení neuplatnil. Takový výrok je prost jakýchkoli vad. Rozhodující pro posouzení předmětné otázky totiž není úspěch v jednotlivém stadiu soudního řízení, jak zřejmě dovozuje stěžovatel v kasační stížnosti, nýbrž úspěch *ve věci* (viz cit. ust. s. ř. s.).

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) ani d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k tomu, že podle ust. § 32 odst. 5 zákona o azylu má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věcech

azylu odkladný účinek, nerozhodoval již Nejvyšší správní soud o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. října 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu